УДК 330.3

СУЧАСНІ ІНВЕСТИЦІЙНІ ТРЕНДИ В УКРАЇНІ: ТРАНСФОРМАЦІЯ РИНКУ В УМОВАХ ВІЙНИ

В. Сибірцев, доктор економічних наук, професор
Центральноукраїнський національний технічний університет
З. Аносова, викладач
Кропивницький будівельний фаховий коледж

Інвестиційна діяльність виступає одним із ключових чинників забезпечення сталого економічного розвитку, структурної модернізації та підвищення конкурентоспроможності національної економіки. В умовах глобалізації фінансових ринків інвестиційні процеси характеризуються високою динамічністю та чутливістю до зовнішніх шоків. Повномасштабна збройна агресія проти України стала безпрецедентним фактором дестабілізації, що зумовив глибокі трансформаційні зміни у функціонуванні інвестиційного ринку. У таких умовах особливого значення набуває дослідження сучасних тенденцій та трендів інвестування, що формуються під впливом підвищеного рівня ризику, невизначеності та обмеженості ресурсів.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю вивчення змін, що відбуваються на інвестиційному ринку України в умовах воєнної нестабільності. Традиційні підходи до інвестування поступово трансформуються під впливом нових ризиків, обмежень та можливостей. Зростає значення гнучкості інвестиційних рішень та диверсифікації активів. Спостерігається перерозподіл інвестиційних потоків у бік більш ліквідних і менш ризикових активів, а також зростання ролі внутрішніх джерел фінансування. Водночас формуються нові інвестиційні інструменти та практики, які поєднують економічну доцільність із соціальною та стратегічною значущістю. Дослідження сучасних інвестиційних трендів, які відображають трансформацію поведінки інвесторів, зміну інвестиційних пріоритетів та появу нових фінансових інструментів, дозволяє не лише оцінити поточний стан ринку, але й визначити перспективи його розвитку.

Аналіз сучасного стану інвестиційного ринку України дозволяє виокремити низку ключових трендів.

Зокрема, директор з розвитку бізнесу компанії Kantar Ukraine Кирило Єжов на щорічній конференції «Жити на відсотки», де топові експерти та інвестори з реальним досвідом розповідали про інструменти інвестування та оптимізації портфеля, озвучив ТОП-5 бажаних напрямків для інвестицій в Україні. На першому місці залишається інвестування в нерухомість 29%, на другому місці йдуть криптовалюти та NFT (18%), таку ж позицію займає купівля землі в Україні (18%), 10% - це комерційна нерухомість в Україні, 10% - ОВДП. На п’ятому місці курортна нерухомість - 9% [1].

Тарас Кириченко (голова Наглядової Ради компанії «Нова Пошта») рекомендує такі напрями для інвестицій. Перші інвестиції - в себе (освіта та саморозвиток). Далі йдуть нерухомість, короткострокові державні цінні папери, інвестиції у венчурні компанії, акції [2].

Експерти ГО «Гоу Діл Брокерс» - благодійної платформи для розвитку підприємництва в Україні - у своєму структурованому огляді пропонують 15 найефективніших інвестиційних напрямів в Україні з прикладами, цифрами та практичними порадами. Мова йде про: купівлю готового бізнесу, інвестиції в нерухомість, франчайзинг, фондовий ринок: акції та біржові фонди (ETF), облігації (державні та корпоративні), криптовалюту, венчурні інвестиції, інвестиції у дорогоцінні метали, інвестиції в агросектор, колекційні інвестиції (годинники, картини, авто), інвестиції у технології і штучний інтелект, інвестиції у зелену енергетику, інвестиції в онлайн-проєкти, оренду, освіту і саморозвиток [3].

Отже, як показує аналіз думок експертів, ринок нерухомості залишається одним із базових напрямів інвестування, однак характеризується зміною географічної структури попиту

та орієнтацією на об’єкти з високою ліквідністю. На другому місці державні облігації, зокрема військові, які поєднують фінансову дохідність із функцією підтримки держави. Під час війни вони стали одним із найбільш популярних інструментів серед населення. Третю позицію займає зацікавленість інвесторів фінансовими ринками та цифровими активами, зокрема криптовалютою. Це зумовлено потребою у мобільності капіталу та доступі до глобальних фінансових інструментів. Постійно в активній фазі знаходяться інвестиції в аграрний сектор та власний людський капітал, що відповідає сучасним тенденціям цифровізації та глобалізації економіки.

Крім того, трансформація інвестиційного ринку України в умовах війни характеризується низкою специфічних особливостей, серед яких адаптивність, гнучкість та інноваційність. По-перше, відбувається переорієнтація інвесторів на коротко- та середньострокові інвестиційні стратегії, що забезпечують швидку окупність та високу ліквідність активів. По-друге, зростає значення диверсифікації інвестиційного портфеля, що передбачає розподіл капіталу між різними класами активів з метою зниження ризиків. По-третє, змінюється мотивація інвестування: поряд із прагненням отримання прибутку зростає роль соціально відповідальних інвестицій, зокрема через підтримку державних фінансових інструментів. По-четверте, посилюється цифровізація інвестиційних процесів, що проявляється у використанні онлайн-платформ, фінансових технологій та доступі до глобальних ринків капіталу.

Таким чином, можна зробити висновок, що сучасні інвестиційні тренди в Україні формуються під визначальним впливом воєнного стану, що зумовлює глибоку трансформацію інвестиційного ринку на інституційному, структурному та поведінковому рівнях. В умовах війни відбувається переорієнтація інвестиційних потоків у бік більш надійних, ліквідних і швидко адаптивних фінансових інструментів, змінюються підходи до управління ризиками, а також трансформується інвестиційна поведінка економічних суб’єктів.

Сучасні інвестиційні тренди характеризуються посиленням ролі диверсифікації, зростанням попиту на захисні активи, розвитком цифрових каналів інвестування. Важливою ознакою трансформації є зміна змісту інвестування, яке виходить за межі виключно фінансової дохідності та набуває соціально-економічного й стратегічного значення. Це створює передумови для формування нових інвестиційних моделей, адаптованих до умов високої невизначеності.

Перспективи подальшої трансформації інвестиційного ринку України визначатимуться масштабами післявоєнного відновлення, поглибленням інтеграції у світовий фінансовий простір, розвитком інституційної інфраструктури та впровадженням інноваційних інвестиційних інструментів. У довгостроковій перспективі це сприятиме формуванню стійкої, гнучкої та конкурентоспроможної інвестиційної системи, здатної ефективно функціонувати в умовах підвищеної невизначеності та глобальних викликів.

Список літератури

1. ТОП-5 бажаних напрямків для інвестицій серед українців. URL: https://news.finance.ua/ua/top-5-bazhanyh-napryamkiv-dlya-investyciy-sered-ukrainciv

2. Що робити з грошима? Філософія інвестування від співзасновників Uklon та «Нової Пошти». URL: https://big-u.org/shho-robyty-z-groshyma-filosofiya-investuvannya-vid-spivzasnovnykiv-uklon-ta-novoyi-poshty/?gad_source=1&gad_campaignid=23160852902&gbraid=0AAAAA_yIbRsyz4IjfLDGRK1uN4lLLRHYS&gclid=CjwKCAjwqubPBhBOEiwAzgZX2gIcOP-HXGts_NRF6QHAtpcJGrFFMgMQj673kR15KPzERw6X-KhFyRoCVwsQAvD_BwE

3. Куди вигідно вкладати гроші: 15 актуальних інвестицій в Україні. URL: https://go-deal-brokers.com/blog/kudy-vyhidno-vkladaty-hroshi-top-15-variantiv-investytsij-v-ukraini/?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=bd-%D0%B1%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81-%D0%B2-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96-10.12&gad_source=1&gad_campaignid=23349062825&gbraid=0AAAABBXVJ9VJlZaOtSUuniqE8f0T7alwL&gclid=CjwKCAjwqubPBhBOEiwAzgZX2oBijYVtyjI9M79_y_-2at1lrtfxp_3Gr--PGCdHzDkUc6zVyKtamxoCYo0QAvD_BwE